

Збірник наукових матеріалів
XV Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
el-conf.com.ua

«НАУКОВІ ПІДСУМКИ 2017 РОКУ»

15 грудня 2017 року

Частина 7

м. Вінниця

Наукові підсумки 2017 року, XV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 15 грудня 2017 року. – Ч.7, с. 98.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей XV Міжнародної науково-практичної інтернет-Наукові підсумки 2017 року, 15 грудня 2017 року, які оприлюднені на інтернет-сторінці el-conf.com.ua

Адреса оргкомітету:
2018, Україна, м. Вінниця, а/с 5088
e-mail: el-conf@ukr.net

Оргкомітет інтернет-конференції не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів конференції посилання на джерела є обов'язковим.

ЗМІСТ

Педагогічні науки

<i>Артюхова В.В.</i> , ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ.....	4
<i>Березинець С. К.</i> , ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН.....	8
<i>Глинчак М.В.</i> , ПЕДАГОГІЧНІ КОМПЛЕКСИ – ЯК ДЕСТРУКТИВНИЙ МЕХАНІЗМ ЗАХИСНОЇ РЕАКЦІЇ ПСИХІКИ ЛЮДИНИ, ВІД НЕГАТИВНИХ ЧИНИКІВ, ВПЛИВ ЇЇ НА РОЗВИТОК, НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ.....	12
<i>Кордонська А.В.</i> , <i>Асмоловська Т.В.</i> , <i>Галуцук Л.Б.</i> , ВИХОВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ У КОЛЕДЖІ.....	16
<i>Луцик С. В.</i> , ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВЕКТОР.....	20
<i>Нечипуренко Л.</i> , <i>Новотна Н.</i> , ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА ДЛЯ ПОТРЕБ ОСОБИСТОСТІ, ЕКОНОМІКИ, СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	31
<i>Олексієнко Я.І.</i> , РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ ЗДОРОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ.....	36
<i>Радецький О.А.</i> , ГРА В АНСАМБЛІ ЯК ЗАСІБ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ВЧИТЕЛЯ	41
<i>Ямишинська Н.В.</i> , АВТОНОМІЯ НАВЧАННЯ, ЯК ПРІОРИТЕТНА СТРАТЕГІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ.....	45

Природничі науки

<i>Горкавчук С.Л.</i> , <i>Осип М.А.</i> , ПРОБЛЕМИ ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ РІВНЕНЩИНИ, ТА ШЛЯХИ ПОНОВЛЕННЯ ДЕРЕВНИХ ПОРІД.....	50
<i>Lypskii M.V.</i> , <i>Shevchenko M.V.</i> , CHEMICAL AND PHYSICO-CHEMICAL CONVERSION OF HARMFUL SUBSTANCES EMISSIONS OF MOTOR VEHICLES IN THE ENVIRONMENT.....	53
<i>Лозінська Т.П.</i> , ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ НА СЕЛЕКЦІЙНІ ІНДЕКСИ.....	56
<i>Пуш Г.В.</i> , ПОТРЕБИ В САДИВНОМУ МАТЕРІАЛІ ДЛЯ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯ ТА ЛІСОРозВЕДЕННЯ В ЧЕРКАСЬКОМУ ОУЛМГ.....	60
<i>Рудніцька Ю.В.</i> , ОСНОВНІ МОЖЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ У ПТНЗ.....	63
<i>Тарас У.М.</i> , СТРУКТУРА МІКРОМІЦЕТІВ ДЕВАСТОВАНИХ ЗЕМЕЛЬ ЗА МЕЛАНІНВМІСТКІСТЮ.....	69
<i>Федорова Г.В.</i> , <i>Бушняк О.В.</i> , ВКЛАД УКРАЇНИ В ГЛОБАЛЬНИЙ ТЕХНОГЕНЕЗ ПО ОЦЕНКЕ ТЕХНОФІЛЬНОСТІ МЕТАЛЛОВ ДОБЫЧИ 2015 ГОДА.....	76
<i>Цимбалюк А.І.</i> , <i>Осип М. А.</i> ГЛОБАЛЬНЕ ПОТЕПЛІННЯ, ЯК ОСНОВНА ЕКОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА ЛЮДСТВА.....	81

Філологічні науки

<i>Добріца А.В.</i> , СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ СТІЙКИХ ЗВОРОТІВ ТА КЛІШЕ НА МАТЕРІАЛІ ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО СТИЛЮ.....	84
<i>Лужецька Г.М.</i> , ВІДОБРАЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ КЛАСИЧНОЇ РИТОРИКИ В СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ТА УКРАЇНОМОВНІЙ РЕКЛАМІ.....	89

Медичні науки

<i>Станько О.М.</i> , ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ – ЗАГРОЗА ДЛЯ ЗДОРОВ'Я.....	92
--	----

ВПЛИВ ОСОБЛИВОСТЕЙ СОРТУ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ НА СЕЛЕКЦІЙНІ ІНДЕКСИ

Лозінська Т.П.,

доцент кафедри лісівництва, ботаніки і фізіології рослин

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

З усього розмаїття кількісних ознак пшениці складно знайти таку маркерну ознаку, за якою можна було б вести добори продуктивних генотипів, тому вірогідність пошуку буде вищою тоді, коли досліджуються відносні величини, які складаються з двох чи трьох ознак, тобто – селекційні індекси. Вони, як відомо, інформаційніші, ніж абсолютні величини, тому в доборах на ранніх етапах селекції (особливо в лімітуючих умовах середовища) більшу перевагу необхідно надавати саме їм [1].

На підставі аналізу мінливості кількісних ознак вчені намагаються знайти критерії для відбору генотипів на ранніх етапах селекції, тому окреме місце займає теорія індексів [2].

Індекси покликані знижувати суб'єктивну оцінку величини ознаки, враховувати вплив інших ознак на основний показник яким є врожайність.

Перевагами індексів називаються зменшення мінливості та встановлення закономірностей непомітних на абсолютних величинах, якщо до складу індексу входять дві кількісні ознаки, пов'язані тісною кореляцією, то він, за даними В. М. Тищенка та М. М. Чекаліна, виявляється менш мінливий, ніж його складові [1].

Індексна селекція відкриває широкі можливості аналізу мінливості та успадкування кількісних ознак, які можуть бути використані для індивідуального і групового добору на ранніх етапах селекції на продуктивність, тому сорти оцінювали за селекційними індексами [3].

У своїх дослідженнях ми використовували наступні селекційні індекси FSI (відношення кількості зерен до довжини стебла помножене на 100), MI (відношення маси зерна до довжини стебла помножене на 100), IP (відношення маси 1000 зерен до довжини стебла), які вираховуються за методикою Szamak I. [4].

Дослідження проводилися в умовах дослідного поля Білоцерківського НАУ впродовж 2012-2016 років. Матеріалом для досліджень слугували сорти пшениці м'якої ярої різного генеалогічного походження, рекомендовані для вирощування в різних зонах України (Елегія миронівська (стандарт), Сімкода миронівська, Струна миронівська, Героїня, Ажурная, Аранка, Легуан, Вітка, Трізо, Краса Полісся).

Дослідженнями проведена оцінка сортів пшениці м'якої ярої за селекційними індексами, що дає змогу підвищувати ефективність селекційних доборів за допомогою додаткової інформації про вторинні маркерні ознаки. Селекційний індекс тільки тоді матиме ефект у теорії добору, коли він формує низький і стабільний рівень мінливості у будь-якому середовищі, і саме такими виявились досліджувані індекси.

Високим показником фіно-скандинавського індексу (FSI) характеризувався всі досліджувані сорти, які перевищували сорт – стандарт за даним показником від 5% (Трізо) до 36,7 (Сімкода миронівська). Виняток становить сорт Краса Полісся, який поступався стандарту на 1%.

В середньому за роки досліджень фіно-скандинавський індекс у досліджуваних сортах знаходився в межах від 44,2 % у сорту Краса Полісся до 82,5% у сорту Сімкода миронівська. Сорт стандарт мав даний показник на рівні 45,2 %

У шести сортів коефіцієнт варіації фіно-скандинавського індекса вказує на середню мінливість ознаки, а у Струни миронівської, Героїні, Легуана і Вітки – на незначну мінливість за низьких показників дисперсії.

Фіно-скандинавський індекс характеризувався в цілому по досліді середнім рівнем мінливості з відхиленнями від незначного до середнього.

Найменший коефіцієнт варіації відмічено у сорту Вітка – 3,3, а найвищий – у сорту Сімкода миронівська 16,1. У сорту стандарту Елегія миронівська даний показник був на рівні 11,1.

Індекс перспективності (ІР) в середньому у роки досліджень знаходився в межах від 48,7 % (Краса Полісся) до 77,6 (Сімкода миронівська). У сорту стандарту Елегія миронівська даний показник був на рівні 48,8 %. Тобто всі без винятку сорти перевищували стандарт за даним селекційним індексом.

Розмах мінливості варіював від 3,5 % у сорту Вітка до 18,8 у сорту Сімкода миронівська. У сорту стандарту Елегія миронівська даний показник був на рівні 4,4 %.

Коефіцієнт варіації індексу перспективності вказує на незначну мінливість селекційного індексу, за винятком сорту Сімкода миронівська, у якого спостерігається середня мінливість (більше 10 %). У сорту стандарту Елегія миронівська коефіцієнт варіації становив 4,7 %.

Низькі показники дисперсії встановлено у сортів пшениці м'якої ярої Героїня, вітка, Легуан, трізо і Краса Полісся, а також у сорту стандарту Елегія миронівська, що вказує на високу адаптивність зазначених вище сортів за індексом перспективності.

За результатами проведених досліджень найвищими показниками мексиканського індексу (МІ) характеризувалися більшість сортів, а Трізо і Краса Полісся були на рівні сорту стандарту Елегія миронівська (2%). Найвищий показник селекційного індексу мав сорт Сімкода миронівська (3,4 %), проте у нього спостерігаємо найвищий розмах мінливості, і, відповідно коефіцієнт варіації, який вказує на значну мінливість індексу в роки проведення досліджень.

Найменший розмах мінливості спостерігаємо у сорту Краса Полісся (0,2 %) та Струна миронівська (0,3 %).

За коефіцієнтом варіації досліджуваний індекс вказував на незначну мінливість у сорту Струна миронівська та у сорту стандарту Елегія

миронівська. У всіх інших досліджуваних сортів спостерігаємо середню мінливість мексиканського індекса, за винятком Сімкоди миронівської.

Найнижчий показник дисперсії в середньому за роки досліджень був у сорту Струна миронівська (0,03), що вказує на високу адаптивність сорту в мінливих умовах довкілля за мексиканським індексом.

Таким чином, найвищими показниками ІР характеризувалися сорти, які мали оптимальне співвідношення між масою 1000 зерен до довжини стебла, FSI – сорти, які мали оптимальне співвідношення між кількістю зерен з колоса до довжини стебла, МІ – сорти, які мали оптимальне співвідношення між масою зерна з колоса до довжини стебла.

Ефективними у нашій роботі виявилися індекси, які характеризувалися сильним кореляційним зв'язком з урожайністю: ІР ($r = 0,67 \pm 0,07$), FSI ($r = 0,61 \pm 0,07$), МІ ($r = 0,48 \pm 0,07$), які мали середній та помірний кореляційний зв'язок з урожайністю.

Література:

1. Тищенко В. Н. Генетические основы адаптивной селекции озимой пшеницы в зоне Лесостепи / В. Н. Тищенко, Н. М. Чекалин. – Полтава, 2005. – 270 с.
2. Бороевич С. Принципы и методы селекции растений / С. Бороевич. – М.: Колос, 1984. – 344 с.
3. Лозінська Т.П., Власенко В.А. Результати оцінки сортів пшениці м'якої ярої за селекційними індексами в умовах центральної частини правобережного Лісостепу України // Мат. Міжнародної наук. –пр. конференції «Гончарівські читання» СНАУ, 28.05.13 р. – С. 70-72
4. Szamak I. Breeding of dwarf wheats by means of three indexes breaking correlations / Szamak I. // Cereal Research Communications. – 1979. – Vol. 7, № 3. – P. 215-226.

